

**Hesablama
riyaziyyatı
kafedrası - 50**

SƏH. 3

**BDU ilə USAİD arasında
Anlaşma Memorandumu**

SƏH. 2

**Vasim
Məmmədaliyev-70**

SƏH. 5

Bakı Universiteti

Özünü fəth etməyi bacar!

1929-cu
ildən çıxır
Təsisçi:
Bakı Dövlət
Universiteti

№ 12 (1435)

25 noyabr 2012-ci il

**Akademik Abel Məhərrəmov
"Elm və Texnologiya sahəsində
2012-ci ilin İSESCO mükafatı"
təqdim edilib**

SƏH. 2

**Əməkdaşlıq
müqaviləsi İMZALANIB**

SƏH. 2

**Yaponiyalı alim
mühazirə oxuyub**

SƏH. 3

**Nottingem Universitetinin
professoru ilə görüş**

SƏH. 2

Rektordan xoş xəbər

SƏH. 2

Vladimir Tahirov - 80

SƏH. 5

**MİLLİ DƏYƏRLƏRİMİZİN
QƏDRİNİ BİLƏK**

SƏH. 3

**Böyük Britaniya BDU-nun
Nanotexnologiyalar
sahəsində nailiyyətləri
ilə maraqlanır**

SƏH. 2

**Bibliografiya
dərənəyinin iclası**

SƏH. 6

Məntiqini yoxla

SƏH. 6

Heydər Əliyev: "Konstitusiyanın hər bir müddəası xalqın iradəsini ifadə edir"

Dövlətin əsas qanunu 1995-ci il noyabrın 27-dən qüvvəyə minib. Artıq 15 ildir ki, Azərbaycan noyabrın 12-ni Konstitusiya Günü kimi qeyd edir. 1995-ci ildə qəbul olunmuş Konstitusiya müstəqil Azərbaycanın ilk, ümumilikdə isə respublikanın dördüncü Konstitusiyasıdır. 1918-1920-ci illərdə mövcud olmuş Azərbaycan Xalq Jümhuriyyəti dövlətin əsas qanununu qəbul edə bilməmişdi. Azərbaycanın Konstitusiya quruluşunun tarixi isə SSRİ dövrünə təsadüf edir.

**15 noyabr 1919-cu il...
BDU-da ilk dərslər günü**

SƏH. 6

Deputat-tələbə əməkdaşlığı

SƏH. 8

Qanun naminə

SƏH. 7

3 sual 3 cavab

SƏH. 8

2209 nömrəli otaq

SƏH. 7

**Camiyyatda
psixoloqa yanaşma**

SƏH. 7

Yeni nəşrlər

SƏH. 8

**İnternet
asılılığı...**

SƏH. 8

Ay vəfasız...

SƏH. 6

POÇT QUTUSU

Bakı Dövlət Universitetinin rektoru, akademik Abel Məhərrəmov

Çox hörmətli Abel müəllim!

Mənim həyat yoldaşım ikinci qrup əlildir. Mən də işləmirəm. Bizim iki övladımız: Nurlan və Orxan Həsənovlar bu il ödənişli əsaslarla ali məktəbə qəbul olublar. Oğlum Sumqayıt Dövlət Universitetinin tarix fakültəsində, qızım isə Bakı Dövlət Universitetinin şərqşünaslıq fakültəsində təhsil alır. Ailə vəziyyətimiz ağır olduğu üçün mən övladlarımızın təhsil alması naminə ödəniş haqqını borc alıb ali məktəblərə ödəmişəm. Amma bu məktubu yazmaqda məqsədim ailə vəziyyətimizin ağır olmasını qabartmaqdan ibarət deyil. Oğlum oxuduğu müddətdə BDU-da təhsil almasından çox məmnun olmasa, fakültə rəhbərliyinin onlara gös-tərdiyi qayğı və nəhayət, Sizin rəhbərliyiniz altında universitetdə çox yaxşı mühitin formalaşması, nəticədə tələbələr üçün böyük yüksəkliyi ilə təhsil almaları mənim bu məktubu yazmağımın əsas səbəbidir. Mən yaradılmış bu şəraitə görə Sizə bir ana kimi, vətəndaş kimi təşəkkür etmək istəyirəm.

Təhsilimizin inkişafı naminə bundan sonrakı fəaliyyətinizə uğurlar arzulayıram.

Elmira Həsənova, valideyn

BDU ilə USAİD arasında Anlaşma Memorandumu imzalanıb

Noyabrın 13-də rektor, akademik Abel Məhərrəmov Amerika Birləşmiş Ştatlarının Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin (USAİD) nümayəndə heyətini qəbul edib. BDU-nun tarixi, beynəlxalq əlaqələri, grant və proqramlarda iştirakından danışan rektor Abel Məhərrəmov USAİD-lə əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu və

bu əməkdaşlığın gələcəkdə səmərəli nəticələr verəcəyini qeyd edib. Rektor nümayəndə heyətinə deyib ki, Bakı Dövlət Universitetində elmin və təhsilin inkişafına göstərdiyiniz qayğıya və dəstəyə görə Sizə minnətdarıq. Bu, bizim ikitərəfli əlaqələrimizə yeni dinamika verəcəkdir. Biz hüquq təhsilinin keyfiyyətinin

yüksəlməsi sahəsində fikirlərini, səylərini dəyərləndiririk və USAİD (ABŞ Beynəlxalq İnkişaf Agentliyi), ABA ROLI (Amerika Hüquqşünaslar Assosiasiyası), Tuleyn Universiteti ilə birgə əməkdaşlığımızı çərçivəsində Bakı Dövlət Universitetində yeni və güclü Deniz və Enerji hüququ üzrə magistr proqramının qurulmasına ümid edirik". Görüş zamanı Bakı Dövlət Universiteti ilə USAİD arasında davamlı əməkdaşlıq yaratmaq məqsədi ilə anlaşma memorandumu imzalanıb.

Memorandumu BDU-nun rektoru, akademik Abel Məhərrəmov və Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin (USAİD) Azərbaycan üzrə missiya rəhbəri Maykl Qrin imzalayıblar. Anlaşma Memorandumuna əsasən tərəflər yeni magistr proqramının hazırlanması və həyata keçirilməsi, proqram

üzrə yeni fənlər və tədris planının tərtibi və fakültə üzvləri üçün tədris planının hazırlanması, tədris metodologiyasının istifadəsi üzrə təlimlərin keçirilməsi istiqamətində birgə əməkdaşlığı bəyan etdilər. Onlar həmçinin yeni magistr proqramı üçün dərs vəsaitlərindən və digər müvafiq materiallardan ibarət kitabxananın qurulmasına başlayacaqdır.

Deniz və Enerji hüququ üzrə magistr proqramı 2 illik tədris proqramı olacaq. Bu proqram tam yeni fənlərdən ibarət olaraq hüququn Azərbaycanca daha çox aidiyyəti olan sahələrinə xüsusi diqqət verəcək. İlk tələbənin qəbulu 2013-cü ilin payızında planlaşdırılır. Başlanğıcda proqramın tədris dili ingilis dili olacaq. Görüşdə ABŞ-in ölkəmizdəki səfiri Riçard Morningstar da iştirak edib.

Rektordan xoş xəbər

"Bakı Dövlət Universitetinin tələbə yataqxanalarında məskunlaşmış məcburi köçkünlər bu ay köçürüləcək".

Noyabrın 13-də jurnalistlərə açıqlamasında ali məktəbin rektoru akademik Abel Məhərrəmov belə deyib.

Rektorun sözlərinə görə, 7 min nəfərə qədər məcburi köçkündən ibarət 1000 ailə Bakının Pirəküskül qəsəbəsində tikilən evlərə köçürüləcək: "Evlər tam hazırdır. Orada bütün infrastruktur yaradılıb. Hər cür şəraitə məxsus məktəb, uşağ bağçası var. Yataqxanalarda fəaliyyət göstərən köçkün məktəbləri də ora köçürüləcək".

Rektor bildirib ki, köçürülmə başa çatandan sonra BDU-nun yataqxanaları söküləcək və yerində çoxmərtəbəli tələbə şəhərciyi salınacaq: "Yataqxanalar yarım əsrdir tikilib. Məcburi köçkünlər yaşadığı dövrdə isə pis vəziyyətə düşüb və ona görə də söküləcək. Yerində Avropa standartlarına cavab verən tələbə şəhərciyi olacaq. Yeni şəhərcik 5000 nəfər tələbə tutacaq. Artıq layihə hökumətə təqdim olunub və qəbul edilib. Şəhərcikdə idman kompleksi, kitabxana, tələbələr istirahəti üçün müxtəlif guşələr olacaq. Eyni zamanda şəhərciyin həyatından universitetə birbaşa yol salınacaq". /mediaforum.az/

Böyük Britaniya BDU-nun Nanotexnologiyalar sahəsində nailiyyətləri ilə maraqlanı

Rektor Abel Məhərrəmov Böyük Britaniyanın Elm və İnnovasiya Şəbəkəsinin nümayəndələrini - Şəbəkənin Almaniyadakı rəhbəri Kənan Poleonu və Şəbəkənin Türkiyədəki əməkdaşı Başak Candemiri qəbul edib. Qonaqların Azərbaycanla səfərlərinin məqsədi ölkənin aparıcı elm mərkəzləri ilə əməkdaşlıq qurmaq üçün görüşlərin keçirilməsidir. Rektor BDU-nun beynəlxalq proqramlar və qrantları haqqında məlumat verərək, universitetdə elm və təhsilin inkişafı barədə də danışdı. Abel Məhərrəmov BDU-da nanotexnologiya sahəsində əldə olunan nailiyyətlər barədə bəhs edib. O cümlədən, İSESKO-nun universitetə verdiyi böyük qiyməti vurğulayıb.

Kənan Poleo, öz növbəsində, universitetlə, həmçinin nanotexnologiyalar sahəsində əldə olunan nailiyyətləri ilə yaxından tanış olmaq arzusunda ifadə edib. Görüşdə iştirak edən Böyük Britaniya səfirliyinin müşaviri Adrian Li səfirliyin universitetlə əməkdaşlığın genişləndirilməsində maraqlı olduğunu bildirdi. Daha sonra qonaqlar tədris və elmi-tədqiqat laboratoriyalarında olublar.

Akademik Abel Məhərrəmov "Elm və Texnologiya sahəsində 2012-ci ilin İSESCO mükafatı" təqdim edilib

Qəzetimizin ötən sayında rektor, akademik Abel Məhərrəmovun "Elm və Texnologiya sahəsində 2012-ci ilin İSESCO mükafatı"na layiq görülməsi barədə xəbər dərc edilmişdi. Mükafat 20-21 noyabr 2012 tarixlərində Sudanın Xartun şəhərində keçirilən "Ali Təhsil və Elmi Tədqiqatlar Nazirliyinin altıncı İslam Konfransı" çərçivəsində təqdim edildi.

Bu prestijli mükafat akademik Abel Məhərrəmovu Kimya (nanomaterialar və nanotexnologiyalar) sahəsindəki böyük uğurlarına görə verilib.

Xatırladaq ki, "Elm və Texnologiya sahəsində mükafat" İSESCO tərəfindən təşkilatın üzvü olan 56 ölkə üzrə sosial-iqtisadi əhəmiyyətli elmi-texniki problemlərin həll olunması uğrunda görülən mühüm işləri mükafatlandırmaq və innovativ istedadlı insanları təşviq etmək məqsədilə 2008-ci ildə təsis edildi. Həmin mükafat 2 ildən bir - biologiya, kimya, geologiya, riyaziyyat və fizika sahələrində əldə edilən nailiyyətlərə görə 56 ölkə üzrə yalnız 1 nəfərə verilir. Akademik Abel Məhərrəmov bu mükafata layiq görülən ilk azərbaycanlı alimdir.

Adıçəkilən konfransda məhz gənc mütəxəssislərin elmə cəlb olunması, təhsil səviyyələrinin yüksəlməsi və dünyada gedən rəqabət proseslərinə təbii gələn gənc nəslin yetişdirilməsi məsələləri də müzakirə edildi.

Yaponiyalı alim BDU-da mühazirə oxuyub

Rektor, akademik Abel Məhərrəmov Tokio Universitetinin mədəniyyət antropologiyası üzrə fəxri professoru Takeo Funabikini qəbul edib. BDU haqqında qonaqlara məlumat verən rektor, əsasən universitetin beynəlxalq əlaqələrindən danışdı. Görüşdə BDU ilə Yaponiya universitetlərinin əməkdaşlığından, yapon dilinin tədrisi məsələlərindən danışıldı. Eyni zamanda Azərbaycan-Yaponiya parlamentlərarası dostluq qrupunun fəaliyyətindən də bəhs edildi. Qonaq universitetdə yapon dilinin tədrisindən razı qaldığını bildirdi. Görüşdə Yaponiyanın səfir Şusuke Vatanabe iştirak edib.

Qonaqlar BDU-nun Nanotexnologiya laboratoriyasında və digər elmi mərkəzlərdə olublar. Sonra yaponiyalı professor universitet tələbələrini qarşısında "Yenə də anlaşılmaq yaponlar? - Onlar Böyük Zəlzələ vaxtı və ondan sonra nə cür hərəkət edirlər?" mövzusunda mühazirə ilə çıxış edib.

Daha bir əməkdaşlıq müqaviləsi imzalandı

Noyabrın 8-də rektor, akademik Abel Məhərrəmov Türk Dünyası Araşdırmaları Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının Ankara başkanı, professor, doktor Hayrettin İvgini qəbul edib. Rektor Bakı Dövlət Universitetinin beynəlxalq əlaqələrindən, üzvü olduğu assosiasiya və qurumlardakı fəaliyyətdən danışdı.

H.İvgin isə öz növbəsində təmsil etdiyi Türk Dünyası Araşdırmaları Beynəlxalq Elmlər Akademiyası haqqında məlumat verdi. Məlum olub ki, akademiya Türk Dünyasında və türklərin yaşadığı ölkələrdə türk dilini, mədəniyyətini, tarixini və ədəbiyyatını öyrənmək, araşdırmaq və yaymaq məqsədilə yaradılmış beynəlxalq elmi təşkilatdır. Akademiya dünyanın 30-dan çox ölkəsinin tanınmış universitetləri, tədqiqat institutları, akademiya, bioqrafiya mərkəzləri, vaxfı və digər qurumları ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq edir. Hal-hazırda akademiyanın bir sıra ölkələrdə rəsmi təmsilçiləri var. Akademiya tərəfindən indiyə qədər 100-dən çox beynəlxalq konqres, simpozium, mərasim, konfrans və müxtəlif tədbirlər keçirilib.

Qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərin müzakirə olunduğu görüşün nəticəsi olaraq BDU ilə Türk Dünyası Araşdırmaları Beynəlxalq Elmlər Akademiyası arasında əməkdaşlıq müqaviləsi imzalandı.

Sonda H.İvgin rektor, akademik Abel Məhərrəmovun akademiyanın haqqı üzvü seçildiyini bildirdi və diplomu rektora təqdim edib. Rektor isə öz növbəsində Hayrettin İvginə "BDU-nun fəxri qonağı" diplomunu təqdim edib.

Nottingem Universitetinin professoru Deyv Dauti ilə görüş

Rektor, akademik Abel Məhərrəmov Nottingem Universitetinin İnsan Resurslarının İnkişafı üzrə Beynəlxalq Departamentinin direktoru, British Council-in MDB ölkələrində İnsan Resurslarının İdarə olunması üzrə Baş Məsləhətçisi Deyv Dauti ilə görüşüb. Görüş zamanı Nottingem universiteti ilə BDU arasında ikili diplomların təbiiq olunması üzrə proqramın yaradılması məsələsi müzakirə olub. Rektor BDU-nun beynəlxalq proqramlar və qrantları haqqında məlumat verərək artıq BDU ilə Ankara universiteti arasında ikili diplomların verilməsinə dair Anlaşma Memorandumunun imzalandığını bildirdi. Akademik Abel Məhərrəmov eyni təcrübənin Rusiya Universitetləri ilə də olduğunu qeyd edərək BDU-nun Avropa universitetləri ilə də bu istiqamətdə əməkdaşlıq etməyə maraqlı olduğunu qeyd edib. Rektor, biznesin idarə olunması məsələsinin də çox aktual olduğunu qeyd edərək BDU-nun bu məsələyə dair maraqları haqqında danışdı.

Universitetin fundamental elm mərkəzlərindən, müasir elmi tələblərlə səsleşən kafedralarından biri olan Hesablama riyaziyyatı kafedrasının yaranmasının 50 illiyi münasibətilə tədbir keçirilib.

Hesablama riyaziyyatı kafedrasının 50 illik yubileyi keçirilib

Tədbiri giriş sözü ilə açan rektor, akademik Abel Məhərrəmov kafedranın yaranma və fəaliyyət tarixindən, əldə etdiyi uğurlardan bəhs edib. Bildirib ki, kafedra riyaziyyat elminin yeni istiqamətlərindən biri olan hesablama riyaziyyatının respublikada inkişaf etdirilməsi, bu elm sahəsinin nailiyyətlərinin istehsalatla tətbiqi məqsədi ilə yaradılıb və mövcud olduğu illər ərzində geniş fəaliyyət göstərib. 1965-ci ildə, o zamanlar Voronej Dövlət Universitetində işləyən professor Yəhya Məmmədov kafedraya rəhbərlik etməyə başlayıb. 1965-ci ildən ömrünün sonuna-2000-ci ilədək kafedraya rəhbərlik edib. Bu illər ərzində hesablama riyaziyyatı bir elm sahəsi kimi inkişaf etmiş və respublikada onun məktəbi yaranmışdır. Hazırda kafedraya professor Qalina Mehdiyevanın rəhbərlik etdiyi deyən rektor son illərdə əldə edilmiş uğurlardan da bəhs edib.

Sonra Hesablama riyaziyyatı kafedrasının müdiri, professor Qalina Mehdiyeva kafedranın yarım əsrlik inkişaf tarixi mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. Onun sözlərindən məlum olub ki, hesablama riyaziyyatı kafedrasının dünyanın qabaqcıl universitetləri ilə sıx əməkdaşlıq əlaqələri qurulub, kafedranın əməkdaşları nüfuzlu universitetlərdə təşkil olunmuş beynəlxalq elmi konfranslarda geniş məruzələrlə çıxışlar edib, Azərbaycan elmini layiqətlə təmsil edərkən

sertifikatlar alıblar. Son zamanlarda kafedranın maddi texniki bazası müasir tələblərə cavab verən avadanlıqlarla təmin olunub, belə ki, onun nəzdində 100-dək kompüter, 5 elektron lövhə və digər müasir avadanlıqlarla təchiz olunub, 6 auditoriyada yerləşən hesablama laboratoriyaları fəaliyyət göstərib. Tələbələr kafedrada mövcud olan elektron kitabxana vasitəsilə bir çox qabaqcıl universitetlərin tədris proqramlarına uyğun dərş versaitlərini əldə edə bilərlər.

2011-2012 tədris ilində kafedra əməkdaşları 30 proqram, 100-ə yaxın elmi məqalə çap etdiblər. Almaniyaya tanınmış nəşriyyatlarından olan LAP LAMBERT Academic Publishing nəşriyyatı kafedranın əməkdaşlarının kitablarının çap olunmasını və onların satışını təşkil etməyi təklif edib. Kafedra əməkdaşları elmi araşdırmalara yanaşı təhsil prosesinin inkişafı sahəsində də böyük işlər görüblər. Dünyanın bir çox aparıcı universitetlərinin (Mançestr Universiteti, Praqa Universiteti, Bolonya Universiteti və

s.) tədris proqramları öyrənilərək, tədris prosesinə tətbiq olunub, bu universitetlərdə istifadə olunan 17 ədəd dərş versaitləri, müəhazirə matnları götürülərək, tələbələrə ixtiyarına verilib. Kafedranın nəzdindəki laboratoriyalarda yerləşdirilmiş çox saylı müasir kompüterlər tədris prosesinin effektivliyini artırmağa, tələbələrin kompüter şəbəkəsi vasitəsilə lazımı informasiyanı almaq üçün şərait yar-

ratmağa imkan verir. Kafedra əməkdaşları təkcə 2011-2012 tədris ilində elmi işlərin nəticələrinə görə 9 sertifikatla və Londonda yerləşən International Academy of Sciences and Higher Education London, Great Britain (Ali təhsil və Beynəlxalq elmlər Akademiyası) tərəfindən "Elmin inkişafı" diplomu ilə təltif olunub. Təhsil naziri, professor Misir Mərdanov isə kafedranın ilk rəhbəri Yəh-

ya Məmmədovla bağlı xatirələrindən danışaraq, kafedranın bugünkü nailiyyətlərində professor Qalina Mehdiyevanın xidmətlərini xüsusilə qeyd edib.

Sonra Rabitə və informasiya texnologiyaları naziri, akademik Əli Abbasov, Kibernetika İnstitutunun direktoru, akademik Telman Əliyev, Riyaziyyat və Mexanika İnstitutunun direktoru, akademik Akif Hacıyev, Azərbaycan Dövlət Pedaqoqi Universitetinin rektoru, professor Yusif Məmmədov, Slavyan Universitetinin rektoru, professor Kamal Abdulla, Texniki Universitetinin rektoru, professor Havar Məmmədov, Nazirlər Kabineti Aparatının Elm, Mədəniyyət, xalq təhsili və sosial problemlər şöbəsinin müdiri İsmayıl Sadiqov, Tibb Universitetinin kafedra müdiri Rəna Əliyeva da çıxış ediblər. Tədbirdə canlı bağlantılar vasitəsilə də təbriklər olub.

Mətbuat və informasiya şöbəsi

MİLLİ DƏYƏRLƏRİMİZİN QƏDRİNİ BİLƏK

Bir millət kimi indiyə qədər başımızda gələnlərin hamısı unutanlığımızdan natiçəsidir. Bunu bilirlik, amma bir nəticə çıxarıb tədbir görmürük; niyə? Bax elə bütün məsələ də bundadır.

Keçək mətləbə. Axır vaxtlar ancaq xarici diasporanın yardımı və Rusiyada fəaliyyət göstərən iş adamlarının reklamları hesabına Ermənistan telekanalları yeni proqramlar axtarışına başlayıb. Belə ki, Ermənistanın onsuz da az izlənilən, yalnız millətçilikdən və kilsələrdən bəhs edən proqramlar hazırlayan (göstərdən) ən böyük telekanalları "Şant" və "Erm - 1" dövlət kanalı öz verilişlərini daha baxımlı etmək üçün müxtəlif variantlara əl atır. Bunlardan biri də fərqli yaş qrupları arasında (14, 25, 40 və daha yuxarı) "erməni xalq mahnıları" yarışmalarının təşkil edilməsidir. Maraqlıdır ki, yarışmada oxunan mahnıların əksəriyyəti Azərbaycan xalq mahnılarıdır. O mahnılar ki, başı şou-biznesə qanışmış bizim müğənnilər tərəfindən çox nadir hallarda oxunur və ya heç oxunmur. Bizim televiziya kanallarının da bu məsələyə ögey münasibətləri dənilməzdir. Ermənilərin isə məqsədi, ilk növbədə, unudulmaqda olan mahnıları yaddaşlarda saxlamaq, gənc nəsli buna marağını artırımaq və Azərbaycan xalq mahnılarının özünü küləşdirməkdir.

Bu mahnılardan bəziləri haqqında məlumat verək. Məsələn: "Dərələr" (Ş.Ələkbərovanın ifasında), bəstəkar - E.Sabitöglü), "Anamdan bir dəsmal aldım", "Aç xurcunu, kəs almanı", "Gözəlim sənə" ("Yaralıyam, dəymə mənə"), "Mən sənə qurban, mən sənə heyran", "Mehribanım, dur oyna", "Yana-yana", "Üçtelli durna", Ü.Hacıbəyovun "O olmasın, bu olsun" və "Arşın mal alan" filmlərindəki bütün mahnıları, çoxsaylı Azərbaycan oyun havaları.

Acınacaqlısı odur ki, ermənilər ifa etdikləri mahnılarda əksər Azərbaycan sözlərini olduğu kimi oxuyurlar. Bunlar elə sözlərdir ki, onları ermənicəyə tərcümə edərkən həm mahnının, həm də musiqinin uzlaşması və mahiyyəti itir.

Məsələn: Bəts xurcunu, dur dənəqi, Qis xndzori, dur yarin Dilim-dilim. Mahnının dəqiq tərcüməsi belədir: Aç xurcunu, ver bıçağı, Bəl almanı, ver yara Dilim-dilim.

Burada "dilim-dilim" sözünü erməni ədəbi dilində söyləyə idilər, mahnıda bir uğunsuzluq yaranardı. Bu mahnının müzakirəsi zamanı məsələ o yere çatır ki, söz alan erməni professor mahnının sonunda deyilmiş "dilim-dilim" sözünün qədim erməni sözü olduğunu bildirir.

Bundan başqa, ermənilər "yaman", "yana-yana", "aman-aman", "yar", "yar-can", "bala", "balacan", "qurban", "ceyran", "nazenin", "nazlı", "boyuna-posuna", "xəbər" və s. sözlərdən də mahnılarda çox istifadə edirlər. Bəzən də bu sözlərin onların dilində olmadığını bildikləri üçün özlərini siqortalayaraq sözlərin və mahnıların Sayat Novaya aid olduğunu söyləyirlər. Halbuki oxunan mahnıların əksəriyyəti Sayat Novadan çox-çox sonrakı dövrdə yaranıb. Əslən Qarabağdan olan bir erməni müəllifi isə daha da irəli gedərək "Sayat Nova - ermənicə və türkçə mahnıları və oyun havaları" adlı bir kitab çıxartdırıb. Şeyrlərinin 130-u (türkçə) azərbaycanca, 60-ı ermənicə, 30-u isə gürcücə olan və erməni əsli olduğu hələ də mübahisəli olan Sayat Novanın mahnı və oyun havaları yaratdığından kimsənin xəbəri yoxdur. Özü də o oyun havaları ki, Sovet hakimiyyəti illərində bizim sənətkarlar və

bəstəkarlar tərəfindən yaradılmışdır.

Fikir verirsinizsə, yuxarıda adları qeyd olunan mahnılar arasında ermənilərin ən çox iddia etdikləri "Sarı gəlin" in adı yoxdur. Ona görə ki, son bir neçə il ərzində bizim müğənnilərin əksəriyyəti müxtəlif konsertlərdə və bütün televiziya kanallarında, hətta xarici səfər konsertlərində "Sarı gəlin" i o qədər səsləndirmişlər ki, artıq ermənilər öz-özünə başa düşmüşlər ki, bu mahnının onlara aid olması barədə apardıqları təbliğat mənasızdır.

Deməli, belə nəticəyə gəlmək olar ki, ermənilər ən çox bizim uzun müddət ifa etmədiyimiz mahnıları özəlləşdirmək istəyirlər. Ona görə də biz çalışmalıyıq ki, keçirilən bütün tədbirlərdə və konsertlərdə xalqımızın əsl mədəni dəyəri olan qədim xalq mahnılarına üstnlük verək. Bu işdə televiziya və KİV-in üzərinə böyük vəzifələr düşür. Çünki mənim bildiyimə görə, düşmənciliyimizə baxmayaraq, ermənilər ən çox bizim televiziya verilişlərinə baxırlar. Biz də bu fərsetdən maksimum istifadə etməliyik. Mədəniyyət işçilərini, sənətkarlarımızı, jurnalist və yazarlarımızla birlikdə çalışmalıyıq ki, bütün dünyada tanınan və hörmət qazanan milli-mədəni və mədəni dəyərlərimiz olan xalq mahnılarımızın qədrini bilək, mənfur qonşularımızın onları özünü küləşdirməsinə imkan verməyək.

Atalarımız yaxşı deyib: "Yeməyinin malını yeyərlər".

İsmayıl Tanrıverdi

Erməni araşdırmaları Elmi-Tədqiqat Laboratoriyasının böyük elmi işçisi

12 noyabr Konstitusiyaya Günüdür

Azərbaycanın ilk Konstitusiyası 1921-ci il mayın 19-da I Ümumazərbaycan Sovetlər Qurultayında qəbul olunub. Azərbaycan SSR Konstitusiyasının 1921-ci il SSRİ Konstitusiyasına uyğunlaşdırılmış yeni redaksiyası 1925-ci il martın 14-də IV Ümumazərbaycan Sovetlər Qurultayında qəbul edilib. Azərbaycan SSR-in 1978-ci ilin aprelin 21-də qəbul edilmiş son Konstitusiyası da əvvəlki konstitusiyalar kimi SSRİ Konstitusiyasına uyğunlaşdırılıb.

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra yeni Konstitusiyanın hazırlanması zərurəti meydana çıxıb. Bunun üçün prezident Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə xüsusi komissiya yaradılıb, Konstitusiyaya layihəsi ümumxalq müzakirəsinə çıxarılıb. 1995-ci il noyabrın 12-də referendumla müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyası qəbul olunub.

Müstəqil Azərbaycanın dövlət quruculuğunun əsası təşkil edən ilk Konstitusiyası 5 bəlmə, 12 fəsil, 158 maddədən ibarətdir. 2002-ci ilin avqustunda və 2009-cu ilin martında referendum yolu ilə Konstitusiyaya əlavə və dəyişikliklər edilib. Azərbaycanda ilk konstitusiyaya məhkəmə nəzarəti orqanı olan Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsi isə 1998-ci il iyul ayının 14-də yaranıb.

Qeyd: Konstitusiyaya - dövlətin ali qanunudur, ali hüquqi qüvvəyə malikdir, dövlətin siyasi, hüquqi və iqtisadi sistemlərinin əsasları təşbit edir. Konstitusiyalar iki əsas növə bölünür: yazılı və yazılmamış. Yazılı konstitusiyalar ya vahid normativ akt, ya da bir neçə konstitusiyaya qanununun məcmusüdür. Yazılmamış konstitusiyalarda isə ali qanun normalar, çoxlu sayda akt, həmçinin adətlərdə təşbit olunub.

Dünyada Konstitusiyaya ilk dəfə 1215-ci ildə İngiltərədə təşbit olunub. Həmin vaxt bu ölkədə qəbul olunan Azadlıqların Böyük Topluğu ilk konstitusiyaya aktı sayılır. İlk yazılı ali qanun isə ABŞ Konstitusiyadır.

Akademik Həsən Əliyevin 105 illik yubileyinə həsr olunmuş "Ekologiya: təbiət və cəmiyyət problemləri" adlı II Beynəlxalq konfrans keçirilib. Konfransı açan universitetin rektoru, akademik Abel Məhərrəmov akademik Həsən Əliyevin həyat və fəaliyyətindən, elmə verdiyi töhfələrdən danışmış. Deyib ki, akademik təkcə Azərbaycan torpaqlarını öyrənməklə kifayətlənməmişdir. O, Böyük Qafqazın dağ-çəmən torpaqlarını öyrənməklə bütün Qafqazın torpaqlarının yararlanması və yayılması qanunauyğunluqlarını təhlil etmişdir. Həsən müəllimin bir tədqiqatçı kimi özünəməxsusluğu ondan ibarət idi ki, o elmi tədqiqatların nəticələrini həyata tətbiq etməyə çalışmış. Məhz ona görə də torpaqlara, meşələrə, əkinçiliyə və s. dair nəticələri ümumiləşdirir, rayonlaşdırır və xəritələşdirir. Son nəticədə onların əsasında ərazilərin inkişaf problemlərinə dair təkliflər verir. Həmin təkliflər bu gün də öz dəyərini və aktuallığını saxlayır. Məsələn, təkcə Lənkəran-Astara zonasında 190 min ha sahə tədqiq edilmiş, həmin rayonlarda çayçılıq inkişaf etdirmək üçün xüsusi məktubla Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə və Meşəçilik komitəsinə mü-

Həsən Əliyevin 105 illiyinə həsr olunmuş konfrans keçirilib

raciət etmişdir. Akademik təbiəti və ətraf mühiti mühafizə sahəsində həzri miqyaslı əməli tədbirlər planı hazırlanmasında və həyata tətbiqinə nail olmuşdur.

Rektor Abel Məhərrəmov bildirir ki, Həsən Əliyev elmi və ictimai fəaliyyəti ilə hələ 1960-cı illərdə xarici ölkələrdə geniş tanınmağa başlamışdır. Bu sahədə fəaliyyətini üç istiqamətdə aparırdı - Əsərlərinin dünyanın bir çox ölkələrində müvəffəqiyyətlə çap edilmiş

ilə, Azərbaycanda onun təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə elmi konfranslar və beynəlxalq simpoziumlar keçirilməsi ilə, Xarici ölkələrdə torpaqların coğrafiyasına, meşələrin inkişafının elmi əsaslarına, ekologiyasının bir çox problemlərinə dair maraqlı mühazirələr oxuması ilə. Rektor bildirir ki, Azərbaycanda Əməkdar elm xadimi adına, Azərbaycan Respublikası Dövlət mükafatı laureatı, Vavilov adına medala da layiq görülən Həsən Əliyevin ən böyük mükafatı xalqının

məhəbbətini qazanmaq olmuşdur. İnanıram ki, bu gün keçirdiyimiz beynəlxalq elmi konfrans bu böyük şəxsiyyətin ruhu qarşısında icra edilmiş bir addımdır. Onun Azərbaycan təbiətindən daim narahat olan ulu ruhu əmin olmalıdır ki, qoyduğu irs, yaratdığı elmi məktəb uğurla davam etdirilir. Bu gün onun tələbələri və aspirantları, kitabları, təbiəti, xalqı keçirdiyimiz beynəlxalq elmi konfranslar və simpoziumlar biridir. Onun Azərbaycan təbiətindən daim narahat olan ulu ruhu əmin olmalıdır ki, qoyduğu irs, yaratdığı elmi məktəb uğurla davam etdirilir. Bu gün onun tələbələri və aspirantları, kitabları, təbiəti, xalqı keçirdiyimiz beynəlxalq elmi konfranslar və simpoziumlar biridir. Həmin ənənələrin davamı olan bu konfransda ekologiyasının ən müxtəlif sahələrinə dair elmi konsepsiyaların müzakirə olunması və gələcək onların tətbiqinə əmin olaraq konfransın işinə uğurlar arzulayırıram.

Sonra Bakı Dövlət Universitetinin kafedra müdiri, professor Şövqi Göyçaylı çıxış edib. O, Həsən Əliyevin görkəmli alim, elm təşkilatçısı və ictimai xadim kimi fəali-

yətindən danışmış. Ş.Göyçaylı Azərbaycanda ətraf mühiti mühafizəyə dair ilk kafedranın (1980) Bakı Dövlət Universitetində açılması ideyasını irəli sürən və təşəbbüs göstərənlərdən birincisinin Həsən Əliyev olduğunu, həmin kafedrada xüsusi kurs üzrə mühazirələr oxuduğuna da diqqət çəkib.

Çənkəli Dövlət Topaq və Xəritəçəkmə Komitəsinin sədri, BDU-nun kafedra müdiri Qərib Məmmədov, AMEA-nın şöbə müdiri İsmayıl Quliyev və ailə adından BDU-nun kafedra müdiri, professor Sevinc Hacıyeva çıxış ediblər.

2 gün davam edən konfransda 5 bölmə üzrə 400-ə yaxın məruzə dinlənilib. "Ekoloji kimya və ətraf mühit" adlı bölmənin sədri, professor Sevinc Hacıyeva, "Ekoloji coğrafiya və ətraf mühit" adlı bölmənin sədri, professor Şövqi Göyçaylı, "Ekoloji biologiya və ətraf mühit" adlı bölmənin sədri, professor Nərmine Sadıqova və "Torpaqların ekologiyası" adlı bölmənin sədri, akademik Qərib Məmmədov, "Cəmiyyət və ekoloji problemlər" adlı bölmənin sədri, dosent Abuyəli Hüseynlidir.

Tamilla Müslüмова

Əbədi olmayan bu həyatda ele insanlar var ki, onların zəngin mənəvi aləmi, zəhmət və hünərlə yaşanmış şərfli ömür yolu özündən sonrakı nəsle bir örnək olur. Belə insanlar cismani ömürlərini başa vurduqdan sonra da yaddaşlara köçüb əbədləşirlər. Çox mənalı ömür yolu keçmiş, Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında mühüm xidmətləri olmuş Çingiz Həsənov da belələrdəndir. Ömrünün ixtiyar çağında, 90 yaşının astanasında öz tale yolunu eks etdirən "Sizinlə və sizsiz" kitabında: "Düzü, heç vaxt xatirə yazmaq barədə fikirləşməmişəm. Ona görə yox ki, bunu ömrün kitab kimi səhifələndirib bəziləri üçün keçmiş, bəziləri üçün əbədiyyətə qovuşmuş illəri üzündən bir nişgəl, nostalji kimi qiymətləndirmişəm. Əksinə hesab etmişəm ki, qolunu çirəməyib yazmağa başlasan, anbaan, saatbasaat, günbəgün, ilbəil yaşadığın o xatirə ümmanına sənəballi bir şey düşəcəkmə; tutduğun nə isə oxucular üçün maraqlı kəsb edə biləcəkmə; üstündən zamanın qalın toz qatını sıyıdırıb ortaya qoyduğun, ikinci bir həyat bəxş etdiyin mətləblər, hadisələr bir kimsənin rahat həyat düzeninə rahatsızlıq, ovqatsızlıq gətirməyəcək ki?" yazmışdı.

Həyatın keşməkeşlərindən hünərlə, alıncağı çıxmış Çingiz müəllim ömrünün 90-cı baharını bax belə nikbinliklə qarşılamışdı. "Az ömür yaşamamışam," - deyər ömrünün 90-cı pilləsində ahillik zirvəsindən geriye boylanarkən Tanrının onun qiymətinə yazdığı yolu düz göldüyünə, heç vaxt bürdremədiyinə şükürlər etmiş, "başa cür mümkün də deyil" düşünmüşdü. Çünki bu yolun ta binadan mayasının, cəvhnərinin halallıqdan tutulduğunu, halal kişilərin çöyərini yediğini, əqidəli, prinsipial yol seçdiyini, namuslu ömür sürdüyünü söyləmişdi. Etiraf etmişdi ki, onu belə gümrah saxlayan işidir: universitet, tələbələr, veteranlar şurası, müxtəlif insanların qayğılarıdır.

XATIRƏLƏRDƏN SİLİNMƏYƏCƏK İNSAN

Çingiz Kərim oğlu Həsənov 1922-ci ildə Zəngəzur qəzasının Pusək kəndində anadan olmuşdur. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əbrəqunus rayonunda orta məktəbi və Naxçıvan Tibb Texnikumunu fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. O zaman ki mövcud qaydalara əsasən, texnikumu fərqlənmə diplomu ilə bitirənlər instituta imtahanı qəbul olunurdular. Ç.Həsənovun da sənədləri Tibb İnstitutuna göndərilir. Lakin arzuladığı müalicə-profilaktika fakültəsində yerlər dolduğundan, həmin il onun ali məktəbə qəbul olunması baş tutmur.

1938-ci ildə Çingiz Həsənov Əbrəqunus rayonunun Ərəfə kənd tibb məntəqəsinə müdir təyin olunur. Həmin ilin payızında isə onu rayon səhiyyə şöbəsinə sanitariya maarifi üzrə inspektor vəzifəsinə təyin edirlər. Və o, burada işləy-işləy ali məktəbə hazırlaşır. Lakin 1940-cı ildə əsgəri xidmətə çağırıldığı üçün ali təhsil almaq istəyi təxirə düşür.

Çingiz Həsənov 1435 gün çəkmə və dünya müharibələri tarixində öz nəticələrinə görə ən dəhşətli sayılan Böyük Vətən müharibəsini ordu sıralarında qazandı. Dəhşətli müharibə uzaqlıqca, amansız döyüşlər birini evəz etdikcə o, şəhərlər adla-

yıb, sərhədlər keçir. Moskva, Kursk, Volqoqrad şəhərlərinin, Belorusiyanın və Ukraynanın faşist işğalçılarından azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə böyük rəşadət göstərir. Onun döyüş xid-

müəllimi olmağı ilə həmişə qürur duyduğunu Ç.Həsənov bu elm ocağının adını həmişə uc tutur. O, eyni zamanda müxtəlif sahələrdə bir sıra məsul vəzifələrdə də işləyir. 1968-1987-ci illərdə Azərbaycan Kooperativlər İttifaqının İdarə Heyətinin sədri, 1988-ci ildən ömrünün sonunadək Respublika Veteranlar Şurasında Sosial problemlər üzrə daimi komissiyasının sədri, 1993-cü ildən Şura sədrinin müavini vəzifələrində çalışmışdır.

Onun istər Böyük Vətən müharibəsində, istər dinc quruculuq illərində, istərsə də respublikamızın müstəqillik dövründəki fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilmişdir. Ç.Həsənov "Qırmızı Ulduz", birinci və ikinci dərəcəli "Vətən müharibəsi", iki dəfə "Şərəf nişanı" ordenləri, 25 medal, Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin fəxri fərmanları ilə təltif olunmuş, Prezident təqaüdünə layiq görülmüşdür.

Çingiz Həsənovun fəaliyyət dövrü özünün siyasi mündəricəsinə, ictimai məzmununa və tarixi işiqətinə görə çox maraqlı və zəngin bir zaman keçirilməsi əhatə edir. Müharibədən öncəki və sonrakı mərhələ - Azərbaycanın dirçəliş illəri, böyük şəxsiyyət və dövlət adamı Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında respublikamızda gedən vətənlilik quruculuq işləri və tariximizin bugünkü yüksəlişi... Bütün bunlar nəinki onun gözələri qarşısında cərəyan etmiş, Ç.Həsənov həm də bu hadisələrin birbaşa iştirakçısı olmuşdur.

Və bu da son... Bir tale nəğili beləcə başa çatdı... Biz ləyaqətlə yaşanmış və çoxlarına örnək ola biləcək bir insan ömrünün kiçik mənzərəsini yaratmağa çalışdıq.

Solmaz Babaşova

Akademik Vasim Məmmədəliyevin 70 illik yubileyi qeyd edilib

Görkəmli alim, İlahiyyat fakültəsinin dekani, Ərəb filologiyası kafedrasının müdiri, Əməkdar elm xadimi, akademik Vasim Məmmədəliyevin 70 illik yubileyinə həsr olunmuş "Şərqsünaslığın aktual problemləri" mövzusunda Respublika elmi konfransının plenar iclası keçirilib.

Plenar iclası giriş sözü ilə açan rektor, akademik Abel Məhərrəmov deyib ki, akademik Vasim Məmmədəliyev haqqında görkəmli ərəbşünas alim, təlim-tədris təşkilatçısı, ictimai xadim, xeyirxah, yaradıcı ziyalı kimi danışmaq mümkündür. Ölkəmizin çiçəklənməsi üçün bütün bilik və bacarığını ortaya qoyan Vasim müəllim nəinki Azərbaycanda, onun hüdüdlərindən çox-çox kənarda da millətimizə həmişə başucalığı getirir. Vasim müəllimin bu böyük irsindən gənc alimlər, tələbələr faydalanırlar. Onun yazdığı dərslik, dərs vəsaitlə-

ri, metodiki vəsaitlər, etdiyi tərcümələr, elmi-publisistik məqalələr hər zaman aktualdır, dövrlə, zamanla səsleşir. Çünki bu əsərlərin bir ucu tarixi ənənələrə söykənirsə, o biri ucu bugünkü həyatın axarına uyğundur. Yeniliyə, müasirləşməyə səsleşən hər bir yaradıcı əmək heç vaxt təsirsiz qalmaz. Onun Ziya Bünyadovla birlikdə Quranı-Kərimin Azərbaycan dilinə izahlı tərcüməsini isə xüsusilə qeyd etmək lazımdır.

Rektor xüsusi olaraq vurğulayıb ki, 1959-cu ildən tələfini Bakı Dövlət Universiteti ilə bağlayan Vasim müəllim burada fəaliyyət göstərdiyi ayrı-ayrı vəzifələrdə həmişə öz sözünü deməyi bacarmış, dəyərli məsləhətləri, yüksək elmi səviyyəsi, geniş erudisiyası ilə bütün kollektivin rəğbətini qazana bilmişdir. Vasim Məmmədəliyevi universitetin sütunlarından hesab edən rektor onun BDU-dan elmin zirvələrinə ucaldığını, elm və xalq qarşı-

sındakı böyük xidmətlərinə görə "Əməkdar elm xadimi" fəxri adına və Prezident təqaüdünə, "Şöhrət" və "Şərəf" ordenlərinə layiq görüldüyünü. AMEA-nın həqiqi üzv seçildiyini bildirib.

Sonra Vasim Məmmədəliyevin həyatı, elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyəti ilə bağlı şərqsünaslıq fakültəsinin dekani, dosent Elxan Əzizov çıxış edib.

Şeyxülislam Hacı Allahşükür Paşazadə, Təhsil naziri Misir Mərdanov, Moskva Dövlət Universitetinin Bakı filialının rektoru Nərgiz Paşayeva, ARDŞ-nin vitse-prezidenti Xoşbəxt Yusifzadə, akademik Ziyad Səmədzadə, millət vəkili Fəttah Heydərov, Yasamal rayonu İcra Hakimiyyətinin başçısı İbrahim Mehdiyev, Bakı Slayvan Universitetinin rektoru Kamal Abdulla, Azərbaycan Texniki Universitetinin rektoru Havar Məmmədov, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin rektoru Yusif Məmmədov, Metropolitenin reisi Tağı Əhmədov, AMEA-nın Şərqsünaslıq İnstitutunun direktoru Gövhər Baxşəliyeva, AMEA-nın müxbir üzvü Vaqif Abbasov, Bakı Ali Neft Məktəbinin rektoru Elmar Qasımov da çıxış edərək yubilyarı təbrik ediblər.

Sonda çıxış edən akademik Vasim Məmmədəliyev bütün tədbir iştirakçularına və təşkilatçılara təşəkkürünü bildirib.

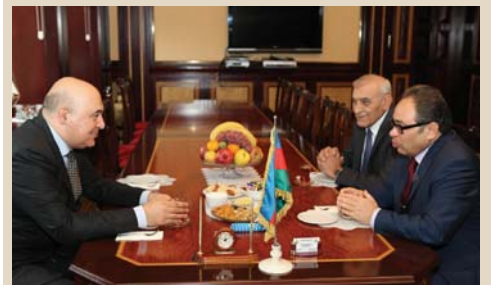
Maryəm Abdullayeva

Çingiz Abdullayev BDU-da

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin katibi, yazıçı-publisist Çingiz Abdullayev Bakı Dövlət Universitetinin biologiya fakültəsinin professor-müəllim və tələbə heyəti ilə görüş keçirib.

Tədbirdə çıxış edən biologiya fakültəsinin dekani, professor Akif Quliyev bu görüşün məhz biologiya fakültəsinin tələbələri ilə keçirilməsinə görə Çingiz Abdullayevə xüsusi minnətdarlığını bildirib. Xalq yazıçısı özünə doğma hesab etdiyi Bakı Dövlət Universitetinin tələbələri ilə yazıçı karyerası haqqında danışıb.

Azərbaycanda kitab oxuyanların sayının az olduğundan gileylənən Çingiz Abdullayev tələbələrə daha çox kitab oxumağı tövsiyə edib. Daha sonra görkəmli yazıçı biologiya fakültəsinin tələbə - oxucularının suallarını cavablandırıb.

Vladimir Tahirov - 80

Görkəmli Azərbaycan fiziki, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvi, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor Vladimir Tahirov İsmayıl oğlunun 80 yaşı tamam olur.

Vladimir Tahirov 1932-ci il aprelin 5-də Qərbi Azərbaycanın Sisian rayonunun Urud kəndində anadan olub. İbtidai təhsilini Urud kəndində, orta təhsilini isə qonşu Vağədi kəndində alıb. 1949-cu ildə ikillik Ağdam Dövlət Müəllimlər İnstitutunun fizika-riyaziyyat fakültəsinə daxil olub, 1951-ci ildə oranı bitirib, Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU-nun) fizika-riyaziyyat fakültəsinin fizika şöbəsinə daxil olub. BDU-nu 1956-cı ildə bitirdikdən sonra iki il Laçın rayonun Pırcahan və Cıcmıli kəndlərində orta məktəbdə fizika və riyaziyyat müəllimi işləyib.

V.Tahirovun elmi fəaliyyəti 1958-ci ildə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Fizika-Riyaziyyat İnstitutunun aspiranturasına daxil olduqdan sonra başlayıb. O, görkəmli sovet fiziki H.Abdullayevin rəhbərliyi altında fizikanın ən aktual problemlərindən biri olan "Radioaktiv izotoplar vasitəsilə müxtəlif yarımkəçirici maddələrdə fiziki hadisə-

ŞƏRƏFLİ ALİM ÖMRÜ

lərin tədqiqi" mövzusunda elmi tədqiqat işlərinə başlayıb. Aldığı yeni nəticələri namizədlik dissertasiya işi kimi 1962-ci ildə Sverdlovsk şəhərində "Metalşünaslıq" İnstitutunda müvəffəqiyyətlə müdafiə edib.

Alimin elmi fəaliyyətinin sonrakı mərhələsi müasir elm və texnikada geniş tətbiq olunan germanium və silisium kristalları əsasında bərk məhlulların, güclü buxarlanan komponenti olan peritektik birləşmələrin monoqonkristallarının alınması texnologiyası, değişik tipli yarımkəçiricilərdə dərin donor səviyyələrinin aşkar

edilməsi üçün yeni üsul təklif edilməsi ilə bilavasitə bağlı olub. 1971-ci ildə müsabiqə yolu ilə Fizika İnstitutunda laboratoriya müdiri vəzifəsinə seçilib. 1972-ci ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək "fizika-riyaziyyat elmləri doktoru" alimlik dərəcəsi alıb. Ona 1973-cü ildə "professor" elmi adı verilib.

Elmi işlə paralel pedaqoji işə olan marağı professoru 1974-cü ildə Bakı Dövlət Universitetinə gətirib; müsabiqə yolu ilə o, təhsil aldığı doğma universitetin fizika fakültəsində Yarımkəçiricilər fizikası kafedrasının müdiri seçilib və 1990-cı ilə qədər bu vəzifədə çalışıb. Universitetdə işlədiyi illərdə o, elmi fəaliyyətini daha da genişləndirib, mürəkkəb yarımkəçiricilərin və bərk məhlulların alınması və tədqiq sahəsində böyük bir məktəb yaradıb. Rəhbərlik etdiyi dövrdə kafedranın parlaq elmi uğurlarından biri dünyada ilk dəfə olaraq Mendeleyev cədvəlinin I, III və VI qrupuna daxil olan elementlər əsasında yeni üçqat yarımkəçirici birləşmələri sinfinin kəşf edilməsidir. Həmkarları ilə birlikdə prof.V.Tahirov ilk dəfə nəzəri olaraq yeni bir sinfe mənsub olan kimyəvi birləşmələrin mövcudluğunu gös-

tərib, bu sinfe aid olan 10-dək yeni yarımkəçirici birləşmələrin monoqonkristallarını almış və onların fiziki xassələrini tədqiq edib. Alimin fikrinə seçilib, bu sinfe daxil olan 45-ə qədər yeni birləşmə alına bilər ki, onlar da xalq təsərrüfatının müxtəlif sahələrində geniş tətbiq tapa bilər.

Elmi işlə yanaşı olaraq V.Tahirov kadr hazırlığı sahəsində də gərgin əmək sərf etmişdir. Ötən illər ərzində onun rəhbərliyi altında 7 doktorluq və 36-dan çox namizədlik dissertasiyası müdafiə edilib. O, çoxlu sayda kitabın elmi redaktoru olub və külli miqdarda doktorluq və namizədlik dissertasiyalarına opponenentlik edib. Onun hazırladığı kadrlar hazırda respublikanın və bir sıra xarici ölkələrin elmi müəssisələrində çalışır və elmi-tədqiqat işlərini müvəffəqiyyətlə davam etdirirlər.

O, görkəmli alim olmaqla yanaşı həm də gözəl pedaqoqdur. Uzun illər ərzində tələbələrə "Yarımkəçiricilər fizikası" və "Ümumi fizika" kursu üzrə yüksək səviyyəli mühazirələr oxuyur, geniş miqyaslı tədris-metodik işlər aparır. Professor "Ümumi fizika" kursuna və yarımkəçiricilər fizikasına aid 10 dərslik, 6 monoqrafiya və 35-dən

artıq patentin müəllifidir. Bu illər ərzində yaxın və uzaq xaricdə dərc edilən sanballı jurnallarda 400-dən artıq elmi məqalə çap etdirib, bir sıra beynəlxalq konfranslarda məruzə ilə çıxış edib və Azərbaycan elminin təbliği sahəsində gərgin əmək sərf edib. Apardığı elmi, pedaqoji və ictimai fəaliyyəti daima ictimaiyyətin diqqət mərkəzində olaraq yüksək qiymətləndirilmişdir.

V.Tahirov görkəmli elmi nailiyyətlərinə görə 2001-ci ildə AMEA-nın müxbir üzvü seçilib və 2012-ci ildə Avropa Mətbuat və Yayım evi tərəfindən qızıl medal-la mükafatlandırılıb.

Qeyd etmək lazımdır ki, V.Tahirov fizika sahəsində görkəmli alim olmaqla yanaşı həm də şeir həvəskarıdır və özü də gözəl şeirlər yazır. Onun "Urud mənim sinəm üstə çarpaz dağ" adlı şeir kitabı oxucuların böyük rəğbətini qazanmışdır.

Görkəmli alim, mahir pedaqoq, bacarıqlı elm təşkilatçısı prof.V.Tahirov bu gün də - ömrünün müdrik çağında da səmərəli elmi-pedaqoji və ictimai fəaliyyətini uğurla davam etdirir.

Anadan olmasının 80 və elmi -pedaqoji fəaliyyətinin 60 illiyi ilə əlaqədar olaraq onu ürəkdan təbrik edir, ona möhkəm cansağlığı və yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıq.

"Bakı Universiteti"

15 noyabr 1919-cu il... BDU-da ilk dars günü

Azərbaycan təhsil müəssisələrinin flaqmanı olan Bakı Dövlət Universiteti 1919-cu il sentyabr ayının 1-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentin tərəfindən təsis edilmiş. Hələ 1871-ci ildə çar II Aleksandr Tiflisdə lərken şəhər idarəsi burada bütün xərcləri özləri tərəfindən ödənilməklə universitet açılması xahişi ilə ona müraciət etsə də, bu xahiş yerinə yetirilməmişdi.

Rusiyada 1917-ci il Fevral inqilabından sonra yaranan müvəqqəti hökumətin maarif naziri S.F.Oldenburq Tiflis şəhər dumasına məktub-teleqram göndərərək xahiş edir ki, Cənubi Qafqazda açılması nəzərdə tutulan yeganə ali məktəbin - Tiflis "rus universitetinin" layihə və smetasını qısa zamanda hazırlayıb hökumətin müzakirəsinə təqdim etsinlər. Bu, əslində çar bürokratiyasının müstəmləkə əsarəti altında olan xalqlara qarşı yeritdiyi siyasətin, xüsusən maarif və mədəniyyət sahəsindəki siyasətin əsaslı şəkildə tənəzzülü demək idi. Tiflisdə "rus universiteti"ni açmaq üçün yerli ali qadın kurslarının professorlarından ibarət komissiya yaradılır. Bu komissiyaya görkəmli alim və cərrah, pedaqoq, üç universitetin - Saratov (1909), Tiflis (1918) və Bakı (1919) universitetlərinin yaradılmasında mühüm rol oynamış professor V.İ.Razumovski başçılıq edir.

1919-cu il mayın əvvəllərində Azərbaycan hökuməti Bakı Dövlət Universitetinin təsis edilməsi ilə əlaqədar sənədləri və müvafiq tədbirləri hazırlamaq, eləcə də universitetin açılmasını sürətləndirmək üçün Xalq Maarif Nazirliyi nəzdində universitet komissiyasının yaradılması haqqında 8 maddədən ibarət olan əsasnamə qəbul edir.

Komissiyanın 21 may 1919-cu ildə keçirilən birinci iclasında Xalq Maarif Naziri Rəşid bəy Qaplanov çıxış edərək universitetin açılması barədə hökumətin mövqeyinin qəti olduğunu və bütün arzu edənlərin burada təhsil ala biləcəklərini bildirir. O göstərir ki, hökumət universitetin açılması və avadanlıqla təchiz edilməsi üçün lazım olan vəsaiti əsirgəməyəcək.

Universitet komissiyası qısa zamanda gərgin əmək sərf edərək böyük, səmərəli işlər görür. Belə ki, onlar may ayının 31-də Bakı Dövlət Universitetinin açılması haqqında bəyannamə, Bakı şəhərində Dövlət universitetinin təsis edilməsi haqqında qanun layihəsi və ona əlavə edilən izahlı qeydlər, Universitetin nizamnaməsi və 1919-1920-ci tədris ili üçün tarix - filologiya fakültəsinin tərkibində Şərq şöbəsi olmaqla ştat və smeta layihəsi kimi mühüm sənədləri hazırlayıb Xalq Maarif Nazirliyinə təqdim edirlər.

İyun ayının axırlarında vaxtdan səmərəli istifadə edən universitet komissiyası Maarif Nazirliyinə təqdim etdiyi qanun layihəsi əsasında universitetin təşkili, qurulması və avadanlıqla təchiz edilməsi üçün ona 3,5 milyon manat ayrılmasını xahiş edir. Universitetin açılmasına böyük əhəmiyyət verən hökumət Maarif Nazirliyindən qısa müddətdə gələn bu sənədi o dövrdə ciddi maddi sıxıntı keçirməsinə baxmayaraq həmin vəsaiti həтта artırıb 5 milyona çatdırır.

Hökumətin qəbul etdiyi sənədlər 1919-cu ilin iyul-avqust aylarında əvvəlcə parlamentin qanunvericilik, bütçə-maliyyə komissiyalarında və parlamentdə təmsil olunan partiyaların fraksiyalarında qızğın müzakirə olunur. Bu müzakirələr zamanı aydın olur ki, ictimaiyyətin, hökumətin və həm də parlamentin içərisində universitetin açılmasının əleyhdarları da var. Universitetin açılmasına qarşı çıxanlar belə hesab edirdi ki, tədrisin rus dilində aparılması buraya dəvət olunan rus professorlarına tələbələr arasında ruslaşdırma təbliğatı aparmaq imkanı verəcək.

Həttə belə təkliflər də səslənir ki, Azərbaycan üçün universitet yaratmaq əvəzinə, müəyyən sayda gənci təhsil almaq üçün Qərbi Avropaya göndərmək daha sərfəlidir. Göründüyü kimi, bu zaman universitetin bir mədəniyyət ocağı kimi bütün bölgə üçün əhəmiyyəti, həm də onun təkə hıməyyəti və maddi imkanı olan bir qrupa deyil, maariflənmək, çiləklərə yiyələnmək, dünya mədəniyyətinə qovuşmaq arzusunda olanların hamısına xidmət göstərəcəyi ya unudulur, ya da qəsdən yada salınırdı. Hər bir halda bunun təsadüfi deyil, qəsdən müəyyən qüvvələr tərəfindən yönəldilən bir proses olduğunu bu gün aydın görmək olur və buna heç bir şübhə qalmır.

Vəziyyətin belə olduğunu gören universitet komissiyasının sədri V.İ. Razumovski hökumətin, parlamentin nüfuzlu üzvləri və ictimaiyyət arasında söz sahibi olan qabaqcıl ziyalılarla görüşüb keçirib onları əmin edir ki, yeganə məqsədləri gənclərə elm öyrətməkdən ibarət olacaq.

Universitetin əleyhinə olan əsassız iddialar müterəqqi və uzaqgörən parlament üzvləri və qabaqcıl ziyalılar tərəfindən qətiyyətlə rədd edildi. Üç aylıq gərgin müzakirələrdən sonra Azərbaycan parlamenti 1919-cu il sentyabrın 1-də ictimai fikir tariximizdə, elmin, maarifin inkişafında əvəzədiplom xidməti olan ilk universitetin açılması haqqında bütün çətinliklərə, maneələrə baxmayaraq, qanun qəbul edir.

"Bakı şəhərində dövlət universitetinin təsis edilməsi haqqında" adlanan on maddədən ibarət bu qanunda universitetin dörd fakültədən ibarət olması göstərilirdi: şərq şöbəsi ilə birlikdə tarix-filologiya, fizika-riyaziyyat, hüquq və tibb fakültələri. Qanunun onuncu maddəsində göstərilirdi ki, Bakı şəhərində Dövlət Universiteti 1919-cu il sentyabrın birindən açılmış hesab olunur. İctimaiyyətin narahatlığını nəzərə alaraq qanunun 2-ci maddəsinin 2-ci bəndində göstərilirdi ki, bütün fakültələrdə türk dili məcburi fəndir.

1919-cu il noyabrın 15-də şənbə günü universitetdə birinci dars günü elan edilir. Bu xəbər xalqımızda, o cümlədən ziyalılar, ictimai-siyasi xadimlər arasında böyük razılıqla qarşılanır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqının milli sərvəti adlandırıldığı 94 yaşlı Bakı Dövlət Universiteti lider mövqeyini qoruyub saxlayır və ali təhsilin, elmin tərəqqisi naminə əvəzsiz xidmətlərini davam etdirir...

Pərvanə İbrahimova,
Mətbuat və informasiya şöbəsinin müdiri

"Qışlayan su-bataqlıq quşlarının təyin edilməsi və monitorinqi" mövzusunda təlim keçirilir

Ekologiya və torpaqşünaslıq fakültəsinin "Bioekologiya" kafedrası və Almaniya-Azərbaycan Əməkdaşlıq birliyinin 26-30 noyabr tarixində birgə təşkil etdiyi "Qışlayan su-bataqlıq quşlarının təyin edilməsi və monitorinqi"

mövzusunda təlim keçirilir.

Təlimin ilk günü Bakı Dövlət Universitetində xarici mütəxəssislər tərəfindən su-bataqlıq quşlarının təyin edilməsi haqqında ilkin məlumat verilib. Təlim çərçivəsində 27-29 noyabr tarixində

"Bioekologiya" və "Onurğalılar zoologiyası" kafedrasının əməkdaş və magistrantlarının Salyan rayonuna çöl təcürbəsi ezamiyyəti nəzərdə tutulub.

Bibliografiya dərnişinin iclası

Tələbə Elmi Cəmiyyəti tələbələrini maraqlandıran genişləndirmək və onların öz bilik və bacarıqlarından düzgün istifadə etmələri üçün yeni-yeni dərnişlər təşkil edir. Bu dərnişlərdən biri də bibliografiya dərnişidir.

Tələbə Elmi Cəmiyyətinin xətti ilə bibliografiya dərnişinin məlumat xarakterli ilk iclası keçirilib. İclasda Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müəllimi, Tələbə Elmi Cəmiyyətinin kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi üzrə sədri Akif Cəfərov, kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin dekanı Azad Qurbanov, Bibliografiya kafedrasının kafedra müdiri Nadir İsmayılov, Bibliografiya

ya kafedrasının baş müəllimi Sima İsmayılova və fakültənin bibliografiya dərnişinə üzv olan tələbələrini də iştirak edəblər. İclası Tələbə Elmi Cəmiyyətinin fakültə üzrə sədri Akif Cəfərov açdı və tələbələrə cəmiyyətin keçmişdəki, indiki fəaliyyəti və gələcək nailiyyətləri haqqında öz fikirlərini belə ifadə etdi: "Sosial həyatın müasir inkişaf səviyyəsi, orada gedən çox dərin dəyişikliklər informasiya sisteminin, o cümlədən də bibliografiya informasiyanın qarşısında ciddi

tələbələr qoyur. Bu bibliografik informasiya tələbatlarının fəallaşması və bu tələbatlarda milli-mənəvi istiqamətlərin formalaşması, həmçinin başçı məna və dəyərlərə yiyələnmək zərurəti ilə də bağlıdır. Bibliografik fəaliyyətin müasir təşkil prosesində demokratik prinsiplər əsas tutularaq tələbatçıların bibliografik informasiya tələbatlarının təminatında hər cür ideoloji məhdudiyyətlərə son qoymuşdur."

Bibliografiya kafedrasının kafedra müdiri də yuxarıdakı fikirləri təsdiqlədi və bibliografiya dərnişinin tələbələrini gələcək nailiyyətləri üçün mühüm bir yol olduğunu söylədi. Nadir İsmayılov tələbələrini suallarını da cavablandıraraq dedi: "Hər bir elmi nailiyyətin başlanğıcı bibliografiyadan keçir," - sözləri ilə iclası bağladı.

Həbib İmanov,
kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsi,
III kurs

Üç tələbə uşaq bağçasında təcürbə keçirdi. Alınmış tapşırıqla əsasən onlar problemlə bir uşağı müşahidə edərkən dəfərlərində qeydlər aparırdılar.

Sahibin qeydləri: "Uşaq əvvəlcə maşınla, sonra qatlarla oynadı. Səhər yeməyini yedi, alma şirəsini içdi, sonra rəsm albomunda yaşadığı evi təsvir etdi".

Kəmalənin qeydləri: "Əvvəlcə o, top ilə oynadı, sonra uşaq kompüterini ilə məşğul oldu. Kökə yedi, meyvə şirəsi içdi. Plastikləndən əsgər fiqurları düzəltdi".

Lalənin qeydləri: "Əvvəlcə o, maşınla, sonra qatlarla oynadı.

Məntiqini yoxla

Səhər yeməyini bir tikə alma kətsə yedi, üstündən süd içdi. Uzun müddət şəkil çəkdi".

Nəzərə alın ki:

1) Bir tələbə bir fakt istisna olmaqla, bütün faktları səhiv qeydə

alıb.
2) Bir tələbənin bütün qeydləri dəqiçdir.
3) Digər tələbənin müşahidələrində isə yalnız bir səhiv fakt tapılmışdır.

Müşahidələrində yalnız bir səhiv fakt olan tələbənin adı nədir?
A) Kəmalə B) Lalə C) Sahib D) Bunu müəyyən etmək mümkün deyil

Xumarxanım Dadaşova
Coğrafiya fakültəsi, magistrant

Təbiiqi ri-yazıyyat və kibernetika fakültəsinin III kurs tələbəsi İsa Əliyevin "Könül dəryası" adlı şeirlər

kitabı işiq üzü görüb. İ.Əliyevin şeirlərindən birini təqdim edirik:

Sanırdım

Gülüm, səndən öncə, sanki, ölüydüm
Dünyanı mənasız, əbəssanırdım.
Xəyanət etmişdi sevdimi insan,
Özümü ürəkdan şikəst sanırdım.

Gedici sakitcə, seziilməz oldu,
Hirsindən göz yaşım süzülməz oldu,
Bir müddət ayrılıq dözülməz oldu,
Duyduğum hər səsi o səs sanırdım.

Aldandım yox iken təqdir, günahım,
Mənə həmdəm oldu nəleyi-ahım,

Nə düənim vardı, nə də sabahım,
Həyatı aldığım nəfəs sanırdım.

Güldürdün hər şeyə nifrət edəni,
Firavan həyata döndərdin mənə,
Özüm də bilmədən sevmişəm səni,
Mən səni keçici həvəs sanırdım.

Ay vəfasız...

Ay vəfasız, eşitdim öten bazar toyunmuş,
Qəlbim son ümidini o axşam çıxardığın
duvaq kimi soyunmuş...
Bildim - sevgi səninçün əyləncəymiş,
oyunmuş...
Saxtayımsı məhəbbətin! Vallah, onu da bildim!
Bircə şeyi bilmədim -
Axı necə oldu ki, mənə unuda bildin?!

İnsafın yoxmuş sənin!
Bura qədəmi deyim?
Yaxşı ki tez ayrıldıq!
Buna kədəmi deyim?!

O şirin günlərimə
İndi hədəmi deyim?!
Məttələm sənə mən-gör neçə xəti-rəni
sakit uyuda bildin...
Axı necə oldu ki, mənə unuda bildin?!

Yadımdamı sığınib söyüdüün kölgəsinə,
Qulaq asardım sənə sevgi dolu səsi-nə?
İndi necə deyərsən onları öz-gəsinə?
Danış!
Bəlkə o ömrə bir də qayıda bildin...
Axı necə oldu ki, mənə unuda bildin?!

Görən tapacaqmısan səadəti erin-də?
Axı sənənləyəm mən dünyanı hər yerində...
Onunla keçirdiyin o vüsal dəmlərində
Çəşib mənim adımlı
Neçə yol uda bildin?
Axı necə oldu ki, mənə unuda bildin?!

Fikrət

Psixoloq suallara cavab verir

"3 sual 3 cavab" adlanan rubrikamız vasitəsilə qəzetimizə ünvanladığınız sualları Peşqar Psixologiya Mərkəzinin rəhbəri Nuriyyə Quliyeva cavablandıracaq.

Sual: - Həyəcanlanan zaman əllərim hədsiz titrəyir. Hətta bu proses 5-10 dəqiqə davam edir. Sizcə, bu nə ilə əlaqədardır və bundan qismən də olsa, necə azad ola bilərəm?
Cavab: - Həyəcan zamanı tələmə, ürək döyüntülərinin artması, ağızda quruluq və s. kimi əlamətlər özünü göstərə bilər. Həyəcan hansı hallarda sizi narahat edir, aydınlaşdırın və həmin situasiyanı düşüncənizdə böyütməyin. Əksinə düşüncənizlə ona qalib gəlin! Amma bunlarla bərabər açıq hava-

da gəzinti, doğru nəfəsi tənzimləmək sizə çox faydalı olacaq.

Sual: - Artıq bir neçə aydır ki, dərslər başlayıb. Amma mən hələ də məktəb ab-havasından çıxıb bilmirəm. Həm dərslər çox ağır gelir, həm də qrup yoldaşlarımla ünsiyyət qura bilmirəm. Hətta təneffüslərdə də telefonla sinif yoldaşlarımla danışmağa üstünlük verirəm. Xahiş edirəm, mənə məsləhət verəsiniz.

Cavab: - Bu, normal haldır. Sizin məktəb həyatınız, sinif yoldaşlarınızla keçirdiyiniz vaxtlar sizdə xoş xatirələr olaraq özünü yer edib. Və siz indi onun axtarışındasınız. Həm siz, həm də qrup yoldaşlarınız üçün bu müddət adaptasiya dövrüdür. Əminəm ki, bir neçə ay sonra bir-birinizi daha yaxşı tanıdıqda bu düşüncəniz dəyişəcək.

Sual: - Mən hamiya tez inanıram və sanki onları ilərdir, tanıyıram kimi ref-

tar edirəm. Nə qədər bu xarakterlə mübarizə aparırsam da, alınmır. Ətrafdakılar isə çox vaxt bu cür rəftarıma görə mənə qınayırlar. Elə buna görə də dəyişmək istədim. Sizcə, necə edim?
Cavab: - Gəlin, ətrafdakı insanları unudaq. Bu, doğrudan da, sizi narahat edir, yoxsa başqaları dediyi üçün dəyişmək istəyirsiniz? Səmmi davranmağınızda, ünsiyyətli olmağınızda qəbahətli bir şey yoxdur. Siz sadəcə diqqət edin ki, qarşıyızdakı insan bundan sui-istifadə etməsin. Bunu tənzimlədiyiniz halda ciddi problem yaşayacağınızı dü-

şünmürəm.

Sual: - Ruhən tamamilə bir-birindən fərqli olan iki şəxsiyyətli yaşayan birisi nə vaxtsa idarənin bu şəxsiyyətlərdən hansında olacağını bilmirsə, bu, böyük bir problemdir? Əgər belədirsə, öhdəsindən necə gələmək olar?

Cavab: - İlk olaraq onu bilirəm ki, ətrafı məlumat versə idiniz, tablo daha aydın olardı. Əgər hər hansı bir problemin həllində 2 fərqli düşünəcə varsa, məntiqli düşüncə, təhlil edib, qərar verməlisiniz. Amma anladığım qədər ilə söhbət 2 fərqli düşüncədən getmir. Bir-birinə tamamilə əks olan iki şəxsiyyətli hissədirsinizsə, psixoloji yardım almağınızı məsləhət görürəm. Bu, o demək deyil ki, ciddi bir problem var, sadəcə müxtəssislə görüşməyiniz faydalı olacaq.

"Bakı Universiteti"

Tələbələrə nəzərində!

Xüsusi istedad, jurnalistlik qabiliyyətinə, yaradıcılıq bacarığına maliksinizsə və tanınmaq istəyirsinizsə "Bakı Universiteti" qəzetinə müraciət edin.

Redaktordan

İnternet asılılığı...

Kitabla internetin eyni funksiya daşdığına, hətta internetin kitablardan üstün olduğunu söyləyənləri anlaya bilmirəm. Gəlin kiçik bir müqayisə aparaq. Kitab oxuyanların beyni daha yaxşı inkişaf edir, düşüncələri dərin olar, ətrafda baş verənləri rahat qavrayar, söz xəzinəsi artar, fikirlərini daha sərbəst, təsiri ifadə edərlər. Bəs internet necə, bütün bunlara qədirdirmi? Deyərdim ki, xeyr. Çünki internetdə yazılanlar hər zaman ciddi, nizamlı, daqiqə, qərəzsiz, səliqəli, əsli olmur. Kitab müəllifinin daşdığı məsuliyyəti, internetdəki "yazılar"ın əksər hissəsi dərk etmir və ya önəmsəmir.

Lakin bu da bir həqiqətdir ki, internet həyatımıza daxil olduğu gündən bəri bizi özünə bağlamaqda davam edir. Gündün çox hissəsini internet qarşısında keçirənlərin sayı günbəgün artmaqdadır. Əslində isə internetdən gündə 4 saatdan artıq istifadə etmək təhlükəlidir. Bu, müxtəssislərin fikridir. Amma əksəriyyətimiz günümüzün çox hissəsini internetə həsr edirik. Artıq bir çoxlarımız internetdən istifadəyə o qədər aludə olmuşuq ki, nəticədə sosiallaşmaq əvəzinə doğmalarımıza münasibətlərimiz belə dəyişib. Depressiya və psixi xəstəliklərə, ailədə soyuqluğun, söz-söhbətlərin yaranmasına və bezi ailələrin dağılmasına səbəb olan internet cəmiyyətdə neqativ halların yaranma və yaşanma mənbəyinə çevrilib.

Bəziləri internetlə kitabı müqayisə edərkən üstünlüyü birinciyə verir. Qeyd etdiyim kimi, mən bu cür düşüncələrin əleyhinəyəm. Məncə, internet heç vaxt kitabı əvəz edə bilməyəcək. Kitab oxumaqla əldə edilən bilik tamam fərqlidir. İnternetdə ciddi və ya qeyri-ciddi xəbərlər, yazılar hədsizdir. Və çox zaman ciddi bir informasiya əldə etmək istəyənlər bir internet qarşısında saatlarla zaman itirir və axtardığını tapa bilmir. Bu zaman o, lazımsız yazıları da oxumaq məcburiyyətində qalır ki, bunun da heç bir faydası yoxdur. Ancaq kitab həmişə bizə doğru qapıları açmağın sirlərini öyrədir.

Digər məni hal isə artıq azyaşlı uşaqların da bunun qurbanlarına çevrilmələridir. Böyüklərin internet asılılığından xilas olmaqda çətinlik çəkdiyi bir dövəmdə azyaşlıların bu "xəstəliyə" tutulmaları çox təhlükəlidir. Xüsusilə də saatlarla internet qarşısında oyunlar oynayan uşaqlar əsəb gərginliyi keçirir, yaxınlarına qarşı laqeyd münasibət sərgiləyir, eyni zamanda öz sağlamlıqlarını da təhlükə altına qoyurlar.

Dünya KİV-nə nəzər salsaq, bunun fəsadlarının daha aydın şəkildə şahidi ola bilərik. Tailandlı bir gəncin səhəre qədər oyun oynadıqdan sonra kompüter qarşısında ölü tapılması, Tayvanda 18 yaşlı bir gəncin fasiləsiz 40 saat oyun oynaması nəticəsində haldan düşərək həyatını itirməsi kimi nümunələr gələcəkdə hər birimizin qarşılaşa biləcəyimiz faciələrə bir xəbərdarlıq deyilmi?!

Şəxsən mən ətrafımda bir çoxlarının internetdən həddindən artıq istifadə etmələri nəticəsində psixi cəhətdən narahatlıq keçirmələrinin şahidiyəm. Onlar ailələrindən, yaxınlarından, real həyatdan demək olar ki, ayrılıblar. Sadə, həll edilə biləcək məsələlərə belə aqressiv münasibət sərgiləyirlər. Əhatələrindekilərdən günbəgün uzaqlaşaraq, bir növ robot həyatı sürürlər.

Yəqin ki, bir çoxlarımız tez-tez internetin zərərli barədə yazılarla qarşılaşmışınız. Amma mən "kitab oxumağın zərərli" haqqında fikirlərə heç rast gəlməmişəm. Demək ki, internet heç vaxt kitabı əvəz edə bilməz. Əksinə internet bir çox insanları cahilləşdirən vasitədir. Gəlin özümüzlə internetin zərərindən qoruyaq. Ondən istifadə edək, ancaq qədərində. Ümmiyyətlə, istifadə etdiyimiz hər bir vasitədən qədərindən artıq yararlanmağa çalışmayaq. Dahi Nizami Gəncəvi doğru deyib ki, "Bir inci saflığı varsa da suda, artıq içləndə dərd verir o da..."

Toplum önündə danışmağa utanırsınız?

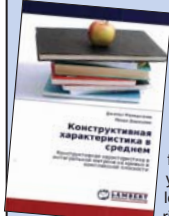
Fikirlərinizi sərbəst ifadə etməyə çətinlik çəkirsiniz? Hər hansı tədbirdə, toplantıda çıxış etmək sizin üçün qorxulu və vəhəməlidir? Çoxlu sayda insanların önündə diliniz sözlünüzlə qulaq asırsınız? Danışdığınız zaman nə deyəcəyinizi unudursunuz? Çıxışlarınızı daha sərbəst və gəzəl etmək istəyirsiniz? Öz çıxışlarınızla dinləyicilərin fikirlərini cəlb etmək, bələğətli və xarizmatik natiq olmaq istəyirsiniz? Elə isə... Bakıda ilk dəfə! Siz "Xarizmatik Natiq" treninqində iştirak edə bilərsiniz. Treninq "Moskva Bələğət və Natiqlik Bacarığı Universitetinin" metodikası ilə keçirilir

Tel: (012) 408 42 14; (055) 444 14 00
Ünvan: Murtuza Muxtarov Küçəsi 53, (Azdramanın arxası)
https://www.facebook.com/KarnegiKlub
karnegi.az

Yeni nəşrlər

"Orta mənada konstruktiv xarakteristika"

Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor Camal Məmmədovun və riyaziyyat üzrə fəlsəfə doktoru İradə Dadaşovanın birgə müəllifliyi ilə "Orta mənada konstruktiv xarakteristika" adlı kitab işıq üzü görüb.

Almaniyanın LAP LAMBERT nəşriyyatında çıxarılan kitabda kompleks müstəvidə geniş əyriylər sinfində orta mənada Hölder sinfinin analoqu üçün funksiyaların konstruktiv nəzəriyyəsi öyrənilir. Həmçinin kompleks müstəvidə ümumiləşmiş əyriylər sinfində ters aproksimasiya teoremlərinin isbatında istifadə edilmişdir.

Kitab kompleks dəyişən funksiyalar nəzəriyyəsi müxtəssisləri üçün nəzərdə tutulub və alınmış nəticələr kompleks dəyişən funksiyaların ümumi nəzəriyyəsinin müxtəlif məsələlərində tətbiq oluna bilər.

Layihə

Modern.az saytının Milli Məclisin deputatları ilə ali məktəb tələbələri arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsinə xidmət edən "Deputat-tələbə əməkdaşlığı" layihəsi davam edir.

Deputat istədiyi mövzu ilə bağlı tələbələr fikirlərini öyrənir. Həmin mövzu ilə bağlı müxtəlif janrlarda məqalə yazan tələbələr yazırlar Modern.az saytında yerləşdirilir. Sonra Modern.az saytı həmin yazıları deputata təqdim edir. Deputat isə öz növbəsində həmin yazıları içərisindən ən yaxşı hesab etdiyini seçir. Ardından ən yaxşı yazı müəllifləri ilə deputatın görüşü keçirilir. Görüşdə deputat qalib tələbəyə mükafat verir. Eyni zamanda 3 yaxşı yazıya həvəsləndirici mükafat verilir.

Deputat-tələbə əməkdaşlığı

dirici mükafat verilir. Deputatla görüşdə isə tələbələr deputatla diskussiya aparaq, suallar vermək üçün şərait yaradılır. Artıq 52 sayılı Quba seçki dairəsinin deputatı Vahid Əhmədov, 92 sayılı Zərdab-Ucar seçki dairəsindən deputat Jalə Əliyeva, 71 sayılı Masallı kənd seçki dairəsinin deputatı Elmira Axundova, 105 sayılı Tovuz seçki dairəsindən deputat Qənirə Paşayeva, 9 sayılı Balakən seçki dairəsinin deputatı Rəbiyyə Aslanova və 122 sayılı Xankəndi seçki dairəsinin deputatı Flora Qasımovaya iştirak edəblər və qalib tələ-

bələri mükafatlandırılıblar. Layihə bu dəfə 83 sayılı Ağcabədi-Füzuli seçki dairəsinin deputatı Aqil Abbasın verdiyi mövzu ilə davam edir. Millət vəkili təqdim etdiyi "Gənclər və Qarabağ" mövzusu ilə tələbələr fikirlərini bilmək istəyir.

Qeyd edək ki, hər bir mövzuya bağlı 15 gün vaxt verilir. Müsəbiqədə iştirak etmək istəyən tələbələr mövzu elan olunduqdan sonra 15 gün müddətində yazılarının rəsmi tamzadə@mail.ru elektron poçtuna göndərməlidirlər.

Baş redaktor:
Anzule ƏMİROVA

Redaksiya heyəti:

Solmaz Babaşova,
Aynur Qurbanqızı,
Təminə Müslimova,
Salam Muxtarov,
Kəramət Böyükçöl

Redaksiyanın ünvanı:

Bakı, akad. Zəhid Xəlilov küç. 23,
BDU-nun əsas binası, III mərtəbə
Tel.: 539-03-64, 539-04-78
e-mail: anzule@mail.ru

Sifariş: 162

Tiraj: 2000

VÖEN: 990000213
Lisensiya №-022708
Qəzet "Azərbaycan" nəşriyyatında
ofset üsulu ilə çap olunur.
Əlyazmalar geri qaytarılmır